

Offentlige topledere mangler bestyrelseslignende sparring

Så skete det igen: 651 mio. kr. mere til politiet! Det er ikke et problem, hvis man ikke kan opfylde politikernes krav uden den ekstrabevilling. Men det er et problem, at man beder om så mange flere penge 3/4 år efter, at man fik en ekstrabevilling på 850 mio. kr. Problemet er umiddelbart et økonomistyringsproblem, men hvis økonomidirektøren i en virksomhed ikke er god nok, er det den administrerende direktørs problem, og hvis han heller ikke er god nok, er det bestyrelsens problem. Man har de folk man fortjener! Nu fik vi en ny rigspolitichef (administrerende direktør) for nylig, fordi den gamle ikke var god nok, og der er heldigvis tegn på, at han er i gang med at professionalisere topledelsen i politiet. Politiet er desværre ikke den eneste offentlige virksomhed, som "pludselig" mangler penge. Vi hører bare sjældent om det, fordi det er mindre beløb, eller man i stedet sparer og leverer en ringere service. Men med det skattetryk vi har i Danmark og det pres på samfundsøkonomien, som vi vil opleve de næste 10 år, er det af vital betydning, at den offentlige sektor ledes effektivt.

Ser vi på topledelse i erhvervsvirksomheder, bliver de ikke ladet alene som rigspolitichefen. De har en bestyrelse, som har forstand på at drive virksomhed, som har et meget kontant retligt personligt ansvar, og som tager dette ansvar alvorligt – med undtagelse af IT Factorys bestyrelse og få andre. Bestyrelsen er en værdifuld sparringpartner for topledelsen i udviklingen af virksomheden, og bestyrelsen holder regelmæssigt direktionen til ilden og udskifter den, hvis den ikke præsterer tilfredsstillende. Rigspolitichefen refererer imidlertid til ministeren og til embedsmænd i departementet. Med al respekt i øvrigt er deres forstand på at lede en stor virksomhed næppe overvældende, og de føler næppe heller (bort set fra ministeren) noget stort personligt ansvar for, hvordan det går med forretningen politiet.

Et andet eksempel er kommunerne, hvor en stor kommunalbestyrelse med indbyrdes politiske modsætninger og dagsordener jo er borgmesterens og kommunaldirektørens bestyrelse. Ikke mange kommunalbestyrelsesmedlemmer har relevant ledelseserfaring, og kun få føler formentlig ansvaret for kommunens drift og økonomi så nærværende, som et bestyrelsesmedlem i en privat virksomhed. Også størrelsen af udvalg og kommunalbestyrelse udgør et ledelsesmæssigt problem – jo større en be-

styrelse er, des mindre ansvarsfølelse hos det enkelte medlem. Endvidere kan kommunalbestyrelsesmedlemmer kun udskiftes hvert 4. år, og det er ganske svært at gå konkurs som kommune. Så alt i alt er der sjældent megen kompetence og nerve i den politiske ledelses-sparring af en kommunal topledelse.

I et demokrati fordeler politikerne samfundets indtægter til forskellige formål; sådan skal det være. Men man kunne gøre mere for at de fordelte penge bruges effektivt, ved f.eks. at etablere kompetent bemandede bestyrelser eller bestyrelseslignende funktioner, hvor det kan lade sig gøre. Det sker allerede i stor udstrækning; en kompetent bestyrelse har f.eks. været en succes for Det Kgl. Teater og i mange af kommunernes forsyningsvirksomheder. Man kunne også arbejde med procedurer og strukturer, f.eks. komiteer svarende til aktieselskabers bestyrelseskomiteer, som f.eks. i kommunerne kunne give mere skarphed end både kommunalbestyrelse og udvalg er i stand til. Eller skal vi bare acceptere højere skat?